

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Velikopotezna vojaška zarota proti sovjetskemu režimu v Rusiji

Senzacionalne informacije berlinskega lista — Zarotniki, med katerimi so vodilni sovjetski funkcionarji, so nameravali okrog novega leta izvesti državni udar

Berlin, 19. novembra. Socialistični »Vorwärts« objavlja, kakor zatrjuje, po zanesljivih informacijah iz Moskve senzacionalne vesti o odkritju velike zarote proti sedanjemu sovjetskemu režimu. Zarota je imela vojaški značaj ter je združevala številne visoke funkcionarje sovjetskega režima in najvišje oficirske kroge. Zarotniki so hoteli izvesti državni udar, da bi vrgli sedanji režim, ker je spravil Rusijo na rob gospodarskega propada, izvažajoč žito v času, ko vlada v Rusiji splošno pomanjkanje živil in so cele pokrajine obsojene na stradanje.

Vodja zarote je bil predsednik notranje-ruskega sveta ljudski komisar

Syrceov. Skupno ž njim je bilo aretiranih več pokrajinskih sovjetskih komisarjev, med njimi Andrejev in član vrhovnega vojnega sveta general Blücher, vrhovni poveljnik sovjetske armade na daljnem vzhodu, ki so ga po zmagi na Kitajskem slavili kot največjega ruskega junaka in ki je vžival popolno zaupanje vodilnih krogov. Syrceov je šele pred kratkim vzbudil dvom o svoji zanesljivosti, zaradi česar ga je dal Stalin nadzirati. V zaroto je zapleten tudi Rikov, ki pa ni bil aretirani, marveč poslan »na dopust«. Eden glavnih zarotnikov je tudi komisar za pošte in brzojav Antipov.

Svoje sestanke so imeli zarotniki v vladni palači na takozvanem rdečem trgu v Moskvi. Takoj po odkritju zarote so se vsi uradi preselili na Kremo, dočim je vse prostore na Rdečem trgu zasedlo vojaštvo. Odkritje te zarote je vzbudilo v vodilnih sovjetskih krogih ogromno razburjenje. Sledile so aretacije na veliko in bilo je v zadnjih dneh aretiranih mnogo generalov in drugih višjih oficirjev, ki so osumljeni, da so bili zapleteni v to zaroto. Po informacijah »Vorwärtsa« so bili zarotniki v zvezi tudi z emigrantskimi krogi ter bi imela revolucija proti režimu izbruhniti že okrog novega leta.

Zanimivo ozadje albanske vladne krize

Krizo je izzvala ostavka zunanjega ministra Rauficia — Konica sestavi novo vlado

Tirana, 19. novembra. p. Krizo albanske vlade je izzvala ostavka zunanjega ministra Rauficia. Sprva je bilo mišljeno, da bo zadostovalo imenovanje njegovega naslednika v osebi bivšega skadrskega poslanika Musa Duca. Toda to imenovanje je imelo za posledico ostavko prosvetnega gospodarskega in finančnega ministra, ki niso hoteli sodelovati z njim. Zaradi tega je prišlo do ostavke celokupne vlade. Nova vlada še ni sestavljena, verjetno pa je, da jo bo sestavil Konica, ki bo razpustil parlament in razpisal nove volitve.

Atene, 19. novembra. p. »Elefterom Vima« poroča k krizi albanske vlade: Položaj zunanjega ministra Rauficia je postal kritičen že pred mesecem, ko je neki list objavil njegov intervju, v katerem se zelo nepovoljno izraža o Italiji in njenih načrtih z Albanijo. To intervju je izzval takrat v italijanskih krogih mnogo strahu ter je imel za posledico demaršo italijanskega poslanika v Tirani. Ker bi bil italijanski vpliv v Albaniji prečiten, če ni bil Raufici, je tedaj odstopil, se sledila ostavka šele sedaj.

Minister Severing je na straži

Pruska policija je kos vsakemu prevratnemu poskusu narodnih socialistov ali komunistov — Pred razkolom med Hitlerjevci

Berlin, 19. novembra. Pruski notranji minister Severing je sprejel novinarje ter jim med drugim izjavil, da za enkrat ni opasnosti pred kakim državnim udarom, bodisi že od leve ali desne. Komunisti sicer razvijajo poslednje čase živahno delovanje. Tako so med drugim nameravali organizirati ogromen pohod gladijočih proti Dortmundu. Od te namere pa so morali odstopiti, ker so brezposelnosti, ki naj bi bili glavni delujoči pri tem sprevedu, odpovedali.

Policija je kos položaja ter bo vsak poskus kakih komunističnih nemirov zatrla že v kalu. Kljub temu pa je treba računati z danimi dejstvi, predvsem s tem, da je samo v Poruhrju 300.000 brezposelnih, ki so zelo sprejemljivi za komunistično propagando.

Napet je položaj tudi v Berlinu, kjer je

pruska deželna vlada koncentrirala močne policijske čete. Notranje ministrstvo pa je uverjeno, da je potreba za vzdrževanje miru v Berlinu ne samo močne policije, temveč omogočiti predvsem delavskim ljudem delo. Na ta način bi bilo zelo uničeno pri korenini.

Nevarnejši kot komunisti pa so narodni socialisti, ki se še vedno bavijo z mislijo nasilnega državnega udara. K sreči pa so se jele pojavljati v njihovih vrstah razne difference, ter že tudi prvi znaki razkola. Revolucionarno krilo med narodnimi socialisti izgublja na ugledu. Vse močnejše pa postaja krilo narodno socialističnih strokovnih organizacij, ki žele s parlamentarnim delom pomagati nemškemu ljudstvu ter sodelovati z državo. Vlada pazljivo sledi kretanju narodnih socialistov ter je pripravljena na vse slučaje.

Prekoceanski letalec Levine aretiran

Obdolžen je goljufij in poskusa ponarejevanja francoskega kovanega denarja — Zagovor aretiranega letalca

Dunaj, 19. novembra. Na Semmeringu so aretirali prekoceanskega letalca Charlesa Levina, ki je v družbi Chamberlina preletel Atlantski ocean. Aretiran je bil zaradi suma, da je izvršil velike goljufije, ter hotel pričeti s ponarejanjem francoskega denarja. Levinea so že dolgo časa nadzorovali policijski organi ter zbrali proti njemu veliko obsežnega materiala, da je bila aretacija neizbežna. Ker bodo policijske zaslusevanja v kratkem končana, bo Levine v prihodnjih dneh izročen deložnemu sodišču. Charles Levine se je mudil že nekaj dni v spremstvu neke dame na Semmeringu. Ko je hotel v nedeljo jutraj odpotovati v Benetke, so ga na kolodvoru policijski agenti prišli. Pred prihodom na Semmering se je mudil dalje časa na Dunaju.

Zagovorništvo za aretiranega Levina je prevzel odvetnik dr. Pavel Koretz, ki je izjavil novinarjem, da so obdolžitve zaradi katerih je bil aretiran njegov klient docela neutemeljene. Kot dokaz, da ni imel nobenih

prikritih namenov, najljepše služi to, da je povsod, kjer je nastopal povedal svoje pravo ime, in da se nahaja v naravnost sijajnem finančnem položaju. Zaradi tega je po njegovem mnenju zelo neokusno obtoževati Levina, da je poskušal falzificirati francoske franke.

Dunaj, 19. novembra. Aretirani prekoceanski letalec Levin bo danes izročen sodišču. Levin zatrjuje, da je naročil matrice za novce take, da bi bila zadnja stran sprejela, proti čemu pa govorita izjavi graverja in pri zaslusanju navzočega tolmača. Oba zatrjujeta soglasno, da je Levin naročil kolajne, ki naj bi imele na zadnji strani ravno take slike, kot francoski kovani denar. Po izročitvi Levina deložnemu sodišču bo treba odločiti, ali se bo vršila proti njemu razprava ali ne; v prvem primeru bo prišel pred porotno sodišče na Dunaju. V policijskih krogih izjavljajo, da njegova argumentacija, da francoskega kovanega denarja skoraj ni mogoče spraviti v denar, ni nepobitna, ker sprejemajo francoske banke kovani denar v vrečah in ga takoj zamenjujejo za papirnatega.

Obširna racija ljubljanske policije

Aretiranih je bilo okrog 100 potepuhov, delomržežev, klativitezov, krošnjarjev in drugih, ki ne morejo dokazati, s čim se preživljajo — Večinoma bodo izgnani v pristojne občine

Ljubljana, 19. novembra. Številni vloni, tatvine po stanovanjih, drzni roparski napadi in splošno ogrožena javna ter človeška varnost so dali policiji povod, da je začela z energično akcijo proti tatovom in vlonilcem. V zadnjih dneh je bila izvršena serija vlonov in tatvin, prijavljena sta bila tudi dva roparska napada itd. Zato je policija sklenila uvesti obširno racijo. Včeraj je bil mobiliziran ves policijski aparat, stražniki in agenti so odšli v mesto in okolico ter aretirali vsakogar, ki se je brez dela potikal po ulicah in trgih ali ki se ni mogel zadostno legitimirati, oziroma dokazati, s čim se preživlja.

Uspeh te racije je bil presenetljiv. Na policijo so včeraj in danes prignali okoli sto oseb, večinoma brezposelnih, potepuhov, delomržežev in drugih — sami razcapani in strgani ljudje, da je človeka kar strah pred njimi. Res je mnogo revežev med njimi, največ je pa gotovo takih, ki bi lahko delali, a jim pošteno delo smrdi in samo spekulirajo, kje bi kaj odnesli ali pa imajo poklice, ki so samo navidezni.

Vso to pisano družbo iz raznih krajev države so davi na policijski upravi zaslusali kar trije referenti, ki so imeli dovolj dela z njimi. Večina aretiranih je iz Bosne in Dalmacije, nekateri tudi iz Medji-

murja ter raznih krajev Slovenije. Vsakdo je moral na policijo pojasniti in dokazati, s čim se preživlja. Na običajna referentova vprašanja: »Šta radiš u Ljubljani?« je sledil stereotipen odgovor: »Sad ništa ali radio sam, pa opet tražim posao!«

To je bil odgovor vsakega drugega. Drugi so se zopet izgovarjali, da so delali baš dozdaj, zdaj pa je sezona končana in da nameravajo itak odrediti domov. Toda še vedno so upali ... Tretji so navedli poklice, ki niso nobeni poklici: tako za gonjače puranov, za prodajalce preprog, posredovalce itd. Med aretiranimi jih je bilo mnogo, ki jih zasledujejo razne oblasti zaradi tatvin in drugih deliktov.

Na policijo so jih zaslusovali vse dopoldne, toda danes z njimi še ne bodo končali, kajti na policijo pripeljejo vsak hip novega aretiranca, tako da je računati, da bo njihovo število gotovo preseglo 100 oseb.

Policija je sklenila, da Ljubljano očisti raznih sumljivih elementov. Vsi, ki ne morejo dokazati, s čim se preživljajo, bodo izgnani v pristojne občine. Tudi z raznimi nadležnimi krošnjariji, posredovalci in sličnimi bo policija napravila kratek proces. Res skrajni čas je bil za to akcijo.

Po zmagi poljskega vladnega bloka

Narod pozdravlja uspeh politike maršala Pilsudskega — Veliko napredovanje Poljakov v Šleziji

Varšava, 19. novembra. AA. Iz rezultatov volitev v Gornji Šleziji se vidi, da je pri sedanjih volitvah sodelovalo 90% volilcev. Opravičenih volilcev je bilo 520.000 med tem, ko jih je bilo l. 1928. 614.000. Tedaj je glasovalo 91.1%. Pri sedanjih volitvah je vlada dobila 168.000 glasov, krščanski demokrati 193.000 in Nemci 127.000 glasov. Če se primerjajo sedanjí rezultati z volilnimi rezultati iz l. 1928., se vidi, da je odpadlo pri letošnjih volitvah na poljske liste 63.000 glasov več kot leta 1928. Vladin blok je dobil 6 mandatov, leta 1928. tri, krščanski demokrati z narodnimi delavci 7, blok poljskih in nemških socialistov 1, Nemci so dobili le tri mandate, med tem ko so jih dobili 1928. šest. Ker je število glasov pri sedanjih volitvah skoraj isto kot leta 1928., kažejo volilni rezultati odločno zmago poljskega elementa, ki je dobil štiri nove mandate,

med tem ko so jih Nemci dobili skupno samo tri.

Varšava, 19. novembra. AA. Zmago vladnega bloka ves narod živo pozdravlja. Ljudstvo je sito borb in povsod se občuti potreba realnega konstruktivnega dela. Narodne manjšine so izgubile za 60% glasov. Židovske manjšinske množice so glasovale v velikem številu za listo maršala Pilsudskega. Levičarske stranke so mogle ohraniti samo polovico mandatov. Za izpremembo ustave je potrebna dvotretjinska večina. Verjetno je, da bode zato prišlo do sodelovanja med vladnim blokom in desničarji. Volilni rezultati v vsakem slučaju omogočajo konsolidacijo notranjih prilik v republiki, ker ima maršal Pilsudsky zdaj prvi parlament, ki je sposoben za delo. Istočasno je maršal Pilsudsky postal parlamentarni vodja vladnega bloka.

Španija pred revolucijo?

Krvavi izgređi v Barceloni — Tudi železničarji stavkajo — Skrajno napet položaj

Barcelona, 19. nov. V mestu je prišlo včeraj na več krajih do krvavih demonstracij, pri katerih je policija streljala med demonstrante. Pet delavcev je obležalo na mestu mrtvih, dočim je bilo večje število deloma težko, deloma lahko ranjenih. Mnogo demonstrantov je bilo tudi aretiranih. Na drugih krajih mesta je prišlo do krvavih pretepov med stavkujočimi in stavkokozi. Tudi pri teh je bilo mnogo oseb ranjenih. Ogorčenje v mestu je naraslo do skrajnosti. Oblastva sicer menijo, da bodo mogla udušiti stavko, vendar razvijajo sindikalisti in

komunisti mrzlično agitacijo, da bi se boj nadaljeval. Promet na železnica je zelo oviran, ker je tudi del železničarjev pričel stavkati iz solidarnosti. Vojaštvo je pripravljeno v vojašnicah. Vsi znaki kažejo, da se pripravlja v Španiji revolucija, ki grozi da bo vsak čas izbruhnila.

Barcelona, 19. nov. AA. Pri spopadu s policijo na trgu Sepuvelda je bila ena oseba ranjena, ena pa ubita. Bilanca dveh dni stavke znaša štiri mrtve in 12 težko ranjenih. Položaj postaja mirnejši.

Znižanje plač v Italiji

Rim, 19. novembra. Vlada je na svoji včerajšnji seji sklenila znižati vsem državnim in samoupravnim uradnikom in nameščencem plače za 12 odstotkov. Pri zadetih je okrog 500.000 javnih nameščencev, in sicer okrog 60.000 državnih uradnikov, 190.000 železničarjev, poštarjev in drugih, okrog 25.000 monopolskih nameščencev in 160.000 občinskih uradnikov in učiteljev. Vlada upa, da bo na ta način prihranila letno okrog 1 milijardo. Doselej so znašali letni izdatki okrog 9 milijard lir. Znižanje prejemkov v času splošne krize in brezposelnosti je izzvalo veliko ogorčenje, tem bolj, ker stopi znižanje v veljavo tik na zimo.

Ženske v avstrijskem parlamentu
Celovec, 19. novembra. M. »Freie Stimmene« poročajo, da bo v novem avstrijskem parlamentu, ki se bo sestalo verjetno šele 5. decembra, 11 ženskih poslancev.

Bivši iraški kralj umrl

Bagdad, 19. novembra. Na otoku Ciper je umrl v bednih razmerah bivši iraški kralj Husein, oče sedanjega iraškega kralja Feisala. Husein je moral odstopiti zaradi sovražnega stališča bojovitega plemena Vahabitov. Star je bil 80 let.

Ford bo povečal svoje obrate

Detroit, 19. nov. Fordova avtomobilska tvornica je sklenila, da bo kljub sedanjim svetovni gospodarski krizi razširila svoje tovarne v Ameriki in v Evropi. Stroški teh gradenj so proračunjeni na 60 milijonov dolarjev.

Obsodba Bassanesia

Lugano, 19. novembra. Na včerajšnji razpravi je državni pravdnik čital poročilo, da je švicarsko poslanstvo naprosilo, da je Parizu znanega odvetnika Moro Giuffera, naj prevzame obrambo Bassanesija. Državni pravdnik je nato prečital izjavo Mora Giuffera, v kateri slednji pravi, da je ta vest neresnična. Na popoldanski seji je bila prečitana razsodba. Obsojen je bil Bassanesi na 5 mesecev ječe, 1000 frankov kazni in na doživljenjski zgon. Tarchiani in Rosselli na 14 dni zapora in 500 frankov kazni, Martignoli na 14 dni zapora in 14 dni kazni, dočim so bili drugi obsojeni na manjše globe in kazni. Vsi bodo izgnani iz Švice.

Unifikacija produkcije premoga

London, 19. nov. Med angleškimi ministroma dela in za rude in nemškimi ministroma dela se vrše važna pogajanja, ki imajo za cilj ustanovitev velike prodajne in produkcijske organizacije premoga, ki bi obsegala Anglijo, Nemčijo, Poljsko in druge države, ki producirajo premog.

Namen te organizacije je racionalizirati produkcijo in izločiti nepotrebno in škodljivo konkurenco in predvsem modernizirati proizvodnjo premoga. Za ta pogajanja vlada v interesiranih krogih veliko zanimanje.

Zanimivi Marconijevi poskusi

Rim, 19. novembra. Na svoji jahti »Elektra« je prisel v Genovo senator Marconi, ki se bavi že več mesecev z interesantnimi poizkusi avtomatične brezžične telefonije. Poizkusi med njegovo jahto in zalivom Aranci so zelo zadovoljivo uspeli in se bodo nadaljevali prihodnje mesece v povečanem obsegu. Več mest bodo združili z avtomatično brezžično radiofonsko zvezo. Če bodo Marconijevi poizkusi uspeli, bo to pomenilo popoln preobrat v telefonskem prometu.

Poglavje o volilnem terorju v Bolgariji

Pritožba opozicije na kralja
Sofija, 19. novembra. M. Opozicijski tisk se obširno bavi s terorjem, ki so ga vršili vladni organi o priliki zadnjih okrožnih volitev in navaja celo vrsto primerov volilnega nasilja. Med drugim citira interpelacijo poslanca Abadžijeva zaradi incidenta v Doganovu, kjer so vladni organi streljali na mirne prebivalce, ki niso hoteli voliti vladnih kandidatov. Listi tudi poročajo, da so zastopniki opozicijskih strank poslali kralju Borisu pismeno pritožbo zaradi nasilja, ki ga je vršila vlada ob volitvah. V svoji pritožbi naglašajo, da takega volilnega terorja v zgodovini Bolgarije še ni bilo. Dejstvo pa, da se je narod kljub temu izrazil proti vladni in da je vlada s svojimi kandidati ostala v manjšini, priča dovolj jasno o pravem razpoloženju naroda. Pritožniki prosijo kralja, naj končno onemogoči nadaljnja nasilstva, ker bi bile sicer vsake nadaljnje volitve brezpredmetne in bi bilo mnogo umeetnejše, če bi vlada kratko malo imenovala svoje poslance. S tem bi bili prihranjeni ogromni stroški državi, narodu pa moralno in fizično trpljenje.

Zaupnica francoski vladi

Pariz, 19. novembra. AA. Pri današnjem glasovanju o odlaganju vojaške službe je vlada dobila 348 glasov, proti pa je glasovalo 248 poslancev. Vlada je bila postavila vprašanje zaupnice.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.745. — Berlin 13.4575 — 13.4875 (13.4725). — Bruselj 7.8889. — Budimpešta 9.8889. — Curih 1095.9. — Dunaj 794.68 — 797.68 (796.15). — London 274.58. — Newyork 56.34 — 56.54 (56.44). — Pariz 222. — Praga 167.62. — Trst 294.80 — 296.80 (295.80).

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.128. — Pariz 20.255. — London 25.05. — Newyork 515.875. — Bruselj 71.94. — Milan 27.0075. — Madrid 57.25. — Amsterdam 207.53. — Berlin 122.92. — Dunaj 72.65. — Sofija 3.73. — Praga 15.295. — Varšava 57.80. — Budimpešta 90.235. — Bukarešta 3.06.

K. R. G. Brown

Vitez enega dne

Roman

Okno je bilo izredno široko in iz najboljšega stekla, da bi bilo v galeriji dovolj svetlo. Nesrečni Cardinal je kmalu spoznal, da je tako težko, da se ne bo lahko odpreti — v naglici namreč ni opazil, da so ob straneh vrvice, za katere je treba potegniti, če se hoče okno odpreti, ali zapreti. V drugačnih razmerah bi bil najbrž takoj opazil, da se da okno prav lahko odpreti. Toda v paniki, ki se ga je polastila, si je razlagal svoj neuspeh s tem, da premalo vleče. Zato se je obesil na vrvice in potegnil na vso moč. Edina posledica je bila, da se je desna vrstica pretrgala. Peter je izgubil ravnotežje, se opotekel in telebnil na hrbet tako, da je malo manjkalo, da si ni zlomil hrbtenice.

— Uff! — je zastokal.
Nekaj časa je bilo vse tiho, potem se je pa začel zamolkel glas sira Waltera:

— Kaj je bilo to?
Peter, ki je bil že ves trd od strahu, se je brž pobral in ozrl. Sir Walter ga ne sme zalotiti v tem sumljivem položaju, še manj pa prisiliti ga, da bi mu odgovarjal na vprašanja, na katera sploh ne sme odgovoriti. V tem primeru bi ne mogel obvarovati Jeanne posledic njenega nepremišljenega početja. Ko so se torej začeli težki koraki sira Waltera bližati vratom galerije, je zbral Peter zadnje sile in planil za veliko zavoso pri oknu. Tu je obstal nepremično, samo dihal je težko in klical vse svetnike na pomoč, da bi bil čim prej rešen iz mučnega položaja.

Komaj se je zavosa nehala majati, že so se odprla vrata in na pragu je obstal sir Walter. Ozrl se je po galeriji in pogled mu je obstal na mizi, kjer je opazil nekaj nenavadnega. Nekaj časa je nepremično zrl na mizo, potem je pa stopil k nji, vzel prvo sliko in jo odvil. Peter je videl, kako se je zdržnil in zamolklo vzkliknil. Iz njegovega glasu je odmevala radost, pa tudi presenečenje.

— Kaj — kaj — kaj! — je jecjal.
Položil je pravo sliko nazaj na mizo in segel naglo po drugem zavitku. Z drhtečimi rokami je raztrgal ovojo in privlekel na dan Romneyja. Znova se je zdržnil in presenečeno vzkliknil. Naglo se je obrnil in začel ogledovati slike na steni. Šele zdaj se je zavedel, da sta na steni dva prazna prostora in ne samo eden.

— Kaj, vraga... je zamrmral in obmolknil. Prestrašeno se je ozrl na steno, potem pa na sliko v rokah in zopet na steno. Bil je tako presenečen, da mu je kar sapo zaprla.

Stal je tako, ne da bi vedel, kaj vse to pomeni. Kar je nekdo potkal na vrata. Bila je sobarica — ista sobarica, ki je morala posoditi Jeanni obleko za maskarado.

— Kopel je pripravljena, gospod.
— Kaj, — je vprašal sir Walter, ka-

kor da ga je nekdo zdramil iz težkih sanj, — O... a... da, da. Čujte, Moppettova!

— Želite, gospod?
— Povejte mi, kaj to pomeni. Kdo je položil na mizo to sliko?

— Sliko, gospod?
— Tole je Constable, ki je bil snoči ukraden! Našel sem ga pravkar na mizi.

Na okroglem, dobrodušnem obrazu Moppettove se je pojavilo vlnudno začudenje. Bila je zagorelo, zdravo dvajsetletno dekle, za vaše razmere čedno, seve ne posebno inteligentno. Izguba slike ji je bila deveta briga, slutila je pa, da je gospod zelo vesel, da se je zopet našla.

— O, — je dejala prijazno. — Glej, glej! To je imenitno!

— Kdo je položil to sem? — je vprašal sir Walter. — Rad bi vedel, kdo je položil sliko na mizo.

— Jaz ne, gospod, — je odgovorila Moppettova in pripomnila takoj: — Jaz se ničesar ne dotaknem, če ni moje.

— Zakaj je bila pa sneta druga slika in zavita v papir, a?

— Ne vem, gospod. Jaz je nisem snela, to lahko prisežem. Morda ve gospod Tanner, kako je prišla sem.

— Tanner! — je ponovil sir Walter. — Toda kako — pravkar ste mi pravili, da se je odpeljal v bolnico.

— Da, gospod, toda odpeljal se je šele zdaj. Lady Bellerbyjeva je dejala, da ima zanj delo in da naj pride, čim bo utegnil. In tako se je pred desetimi minutami odpeljal s kolesom.

Sir Walter se je zamislil. Jezilo ga je vedno, da je imela žena navado pošiljati po opravih Tannerja, ki se je razlikoval od večine odličnih slug v tem, da je znal sukati v rokah vsako orodje v gospodinjstvu. Zato so ga radi rabili tudi v bolnici. A sir Walter je zdaj zahrepenel po Tannerju, ki je imel ključ od te zagonetke. Lady Bellerbyjeva najbrž ni vedela, da je dragocena slika zopet v galeriji. Odšla je z doma kmalu za njim. Tanner je pa gotovo vedel — kajti, čemu naj bi bili sicer odlični slugi? — kako se je slika vrnila v rodbinsko naročje in kaj se je zgodilo z zločincem, ki sta jo bila ukradla. A dokler se ne vrne Tanner iz bolnice, ostane ta zagonetka nepojasnjena.

— Kaj vam ni Tanner zame nič naročil? — je vprašal sir Walter razočarano.

Ne, gospod. Preveč se mu je mudilo. — In vi nimate niti pojma, kako je prišla ta slika v galerijo?

— Ne, gospod. Jaz se nisem nobene stvari dotak —

— Držite jezik za zobmi! — je zagodrnjal sir Walter in se ozrl radovedno na sliko. In čim bolj jo je ogledoval, tem boljše volje je postajal. Tanner je bil sicer zelo brezobziren, da mu pred odhodom ni poskrbel za pojasnilo te zamotane zadeve, toda glavno je bilo, da je bila slika zopet v galeriji. Vsa vprašanja zakaj, kako in kdaj so bila prav za prav odveč. V obupu sira Waltera nad tatvino slike je bilo deset odstotkov skrbi, kako bi zamašil občutno vrzel v svoji zbirki, devetdeset odstotkov pa žalosti nad izgubljenimi tisočaki. Da tisočaki le niso bili izgubljeni, se je moral zahvaliti srečnemu naključju. To ga je tako veselilo, da se je radovednost kar sama potolažila in da ga ni prav nič zanimalo, kako je prišla slika nazaj. Bil je globoko hvaležen usodi, da ni dovolila, da bi prišel ob celih pet tisočakov.

stotkov skrbi, kako bi zamašil občutno vrzel v svoji zbirki, devetdeset odstotkov pa žalosti nad izgubljenimi tisočaki. Da tisočaki le niso bili izgubljeni, se je moral zahvaliti srečnemu naključju. To ga je tako veselilo, da se je radovednost kar sama potolažila in da ga ni prav nič zanimalo, kako je prišla slika nazaj. Bil je globoko hvaležen usodi, da ni dovolila, da bi prišel ob celih pet tisočakov.

Orožnik in cigani.

Na travniku se utabore cigani. Orožnik pride k njim in jih vpraša, če imajo dovoljenje postaviti šotore na travniku.

— Od gospoda župana imam ustmeno dovoljenje. — pravi najstarejši cigan.

— Pokažite mi torej dovoljenje! — ga nahruli orožnik.

Dekan za reformo bračnega prava

Sedanja oblika zakonske zveze je že zastarela in treba bi jo bilo nadomestiti z novo

Naraščanje števila ločitev zakona je dokaz, da je treba sedanjo obliko zakonske zveze reformirati, ker ni v duhu časa. Rodbina je izgubila z gospodarskim, socialnim in kulturnim razvojem mnogo svojih funkcij. Gospodarsko funkcijo je že davno skoraj popolnoma izgubila v meščanskih rodbinah že davno ne delajo doma oblek, čevljev itd., kakor so jih delali v prejšnjih časih, ko je bila rodbina gospodarsko skoro neodvisna. Tudi njena vzgojna funkcija, ki je sicer še vedno važna, ni več taka, kakršna je bila v starih časih. Otroci hodijo sedaj v šolo od 6. pa vsaj do 14. leta, prosti čas pa preživijo večinoma izven doma, na igrišču, v telovadnici, na izprehodih, na izletih itd.

Moderni zakonci tudi ne tiče vedno skupaj, kakor so tičali v prejšnjih časih. Mož je zaposlen skoro ves dan v pisarni, trgovini, tovarni ali kjerkoli, pa tudi mnoge žene morajo imeti javne poklice, da s svojim zaslužkom prispevajo k skupnemu gospodinjstvu. Poleg tega se je gospodinjstvo po mestih tako moderniziralo, da zahteva mnogo manj dela, kakor v starih časih. Nekatera gospodinjstva dela, kakor pletenje nogavic, ki je zahtevalo mnogo časa, so zdaj sploh odpadla. Tako vidimo, da je zakonsko in rodbinsko življenje zdaj čisto drugačno, kakor je bilo, ko so zakonodajalci kodificirali še zdaj veljavno bračno pravo.

Te in razne druge okolnosti sociološkega značaja kakor n. pr. emancipacija žen, so izpremenile zakonsko življenje tako, da moderna zakonska zveza ni več tako izrazito skupno življenje moža z ženo, kakor je bilo prvotno. Ta zveza je zdaj mnogo rahlejša, kakor je bila. Zato se tudi mnogo zakonov razdere in tam, kjer ločitev še ni dovoljena, bi jo bilo treba dovoliti. Možnost ločitve zakona pa ni najboljše sredstvo za ureditev skupnega življenja zakoncev. To je samo nasilna operacija, ki naj bi zacelila najhujše rane zakonskega razpada. To je nekakšen zavarovalni ventil, ki naj bi se odprl samo, kadar je nevarnost, da kotel eksplodira.

Vedno večje število ločenih zakonov pa priča, da zakonske zveze zdaj niso take, kakor bi morale biti. Krivde ne smemo iskati izključno na strani moža ali žene, niti na obeh straneh. Življenje samo posega zdaj globoko v zakonsko zvezo in razmere so krive, da je nastala kriza tudi na tem polju. Nekateri sociologi menijo, da je iskati vzroka tudi v tem, da je zakonsko življenje zakonito urejeno. Med zagovorniki tega naziranja so eni, ki stoje na skrajni levi in so za popolnoma svobodno obliko zakonskega življenja, ki bi moralo biti individualno urejeno, kakor vsako drugo pogodbeno razmerje, drugi, stoječi na skrajni desnici, so pa za strogo izpolnjevanje vseh zakonskih dolžnosti in za absolutno nerazdružnost zakonske zveze. Med tema dvema taboroma stoji reformatorji, ki sedanjo zakonito ureditev zakonskega življenja odklanjajo kot zastarelo in si prizadevajo nadomestiti jo z novo, liberalnejšo, ki bi odgovarjala zahtevam in duhu naše dobe.

Med reformatorje zakonskega življenja spada tudi dekan londonske katedrale sv. Pavla Inge. Mož je napisal knjigo »Krščanska etika in moderni problemi« v kateri propagira tudi svoje prizadevanje glede reforme zakonskega življenja. Predlaga dve obliki zakonske zveze, eno državno, drugo pa cerkveno. Oni, ki nečejo položiti obljube večne zvestobe, naj bi sklenili pogojno zakonsko pogodbo, nekakšno zakonsko zvezo z omejeno zavezo. Zvestobo bi si sicer morali obljubiti, pridržali bi si pa pravico ločitve. Kdor bi pa hotel skleniti cerkveno zakonsko zvezo po cerkvenem pravu, bi moral obljubiti večno zvestobo v popolni zvestavi, da je smrten greh tako obljubo prelomiti.

Dekan Inge je doprinesel dokaz, da prihajajo tudi konzervativni cerkveni krogi do prepričanja, da je treba bračno pravo reformirati, če hočemo omiliti krizo zakonskega življenja.

Ali ste že naročeni na „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Dober recept

Recept, kako se dekle najlažje dobro omoži, si je izmislila Edis Magietova v Chicagu. Otroška leta je preživela v dobrih razmerah in bila je skrbno vzgojena, toda roditelji so prišli nekega dne na »kant« in hčerka je morala postati slabo plačana stenotipistka. Nekaj časa je potrpežljivo prenašala bridko usodo, potem je pa sklenila pomagati si iz težkega položaja na zelo originalen način. Objavila je v listih naslednji oglas.

»Mlada in lepa moderna sužnja sporoča, da jo lahko kupi oni, ki da za njo največ. Dušo ima enako krasno, kakor telo, ima snežnobele zobe, včasih je žalostna, včasih pa vesela. Niti koli pa ne pozabi, da je postala žrtev socialne krivice. Kunati sicer ne zna, toda to je ne ovira v ljubezni, s katero bo osrečila moža, ki jo vzame. V glavi ima nebroj dobrih načrtov in postati hoče dražestna ženica, s katero se mož ne bo dolgočasil. Rada ima svilene obleke, zadovolji se pa tudi z volnenimi če ni drugače.«

In izkazalo se je, da Magietova ni zaman računala z radovednostjo ameriških moških. Dobila je toliko ponudb, da je lahko brez skrbi izbirala in zdaj ji žena zelo bogatega tovarnarja

Tekma grdih

Lepotne konkurence so že tako obrabljene, da ne vlečejo več. Zadnja je bila v Galvestonu, kjer so se potegovali, za prvenstvo evropske in ameriške lepote. Prireditelji so mislili, da bodo dobro zaslužili, pa so se zmotili. Svet se je lepote konkurence že naveličal. Zato so prišli v Galvestonu na originalno idejo organizirati tekmo grdih žensk. Seveda je za take prireditve najbolj prikladna Amerika.

Tekma grdih žensk se bo vršila v nekem ameriškem cirkusu, v katerem nastopa Angležinja mrs. Dewan kot star, pokvečen clown in je znana kot najgrša ženska na svetu. Angležinja pošlje na tekmo vse ostudne babnice, ki sploh pridejo v poštev. Tudi Francija noče zaostajati. Prva se je oglasila francoska igralka Claudine Polaire, ki je nedavno tožila nekega avtomobilista, češ, da je njena lepota zelo trpela, ko jo je povozil. In res ji je sodišče prisodilo visoko odškodnino, čeprav je grda kot smrten greh.

Poln želodec, neredna vrenja v debelem črevesu, odebelelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba in prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefovica« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, s »Franz Josefovico« vodo. »Franz Josefovica« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Žrebanje v drž. raz. loteriji

Zadnji (milijonski) razred

Za event. tiskovne napake ne prevzamemo odgovornosti.

Včeraj 18. novembra so bili izžrebani naslednji večji dobitniki:

50.000 Din srečka štev. 94.313.

20.000 Din srečka 55.500.

10.000 Din srečke 10.908, 65.496, 81.487, 84.766, 85.617, 88.969.

4.000 Din srečke 15.708, 22.647, 30.411, 44.362, 78.750, 81.601, 99.321.

2.000 Din srečke 11.261, 15.216, 15.711, 20.996, 24.470, 25.502, 26.016.

30.184, 31.580, 31.892, 32.083, 34.002, 34.308, 36.197, 37.339, 37.657, 37.956, 38.217, 44.015, 51.664, 52.407, 54.597, 56.602, 57.422, 61.162, 61.495, 61.887, 63.000, 65.091, 65.829, 67.166, 67.183, 67.289, 68.703, 69.446, 70.626, 72.407, 72.623, 72.966, 74.747, 78.118, 81.645, 85.553, 85.677, 85.018, 87.998, 88.004, 89.533, 90.593, 91.032, 92.904, 93.102, 95.248, 95.314, 96.786, 97.593.

Ker so vse srečke razprodane, izžrebanih srečk ne moremo več zamenjati.

Naročilnice za srečke za novo kolo drž. razr. loterije, bomo priložili »Jutru« okrog 1. decembra. Naprodaj pa bodo srečke v vseh podružnicah »Jutrac«.

Združna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Klišaje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Ljubljana
Južnografika

Sv. Petra nasip
štev. 23
Telefon 2496

OTOMANE

570 do 850

35 peres v sedežu, 4 v blazini, po izbori blaga, stalno v zalogi

SITAR KARL, Wolfova 12. — Dvorišče, 15670

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Najmanjši oglas 5 Din.

BUDILKE (weckerce)

à 50.— Din z garancijo, —
IVAN PAKIZ, LJUBLJANA.
Pred škofoj 15. 2838

DEŽNE PLASČE,

pelerine, vsakovrstne čevlje, perilo, kravate, obleke itd. —
kupite od danes naprej najceneje pri Jančigaju, šiška, Celovška cesta (hiša g. Mahkote). 2848

ZAGAR

obenem mlinar, izvežban in vajen vsake vrste venecianskega jarma z večletnimi spričevali. Želi dobiti primerno mesto v Sloveniji. Reflektira se tudi na primerno stanovanje. Naslov: Franc Vrečko, Ponikva ob Južni železnici št. 5. 2853

L. Mikuš

LJUBLJANA, Mestn trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
-: točno in solidno. :-

PRODAM ŽAGO

na vodni pogon tik ceste na prometnem kraju, zraven je tudi nova stanovanjska hiša, blev in ¼ orala zemljišča za ceno 60.000 Din. Natančnejša pojasnila se dobijo pri lastniku Matija Jurca, Brekovec, pošta Žiri. 2854

DALMATINSKO

VINO liter po 10 Din

— prvovrstno — se toči na
Cankarjevem nabrežju št. 5. 2852

AKO ŽELITE KUPITI NA OBROKE

obrnite se na
Kreditno družbo
detalnih trgovcev
r. z. o. z. v Ljubljani

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Stari trg 32 Ljubljana

Pri odraslih in otrocih

je FIGOL mnogo zahtevano zdravilo za čiščenje želodca in črev ter za zdravljenje bolezni ledic, jeter in hemeroidov, kadar so v zvezi s slabo prebavo. — FIGOL se dobi v vsaki lekarni, razpošilja pa izdelovalec —

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. - 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

NAJMODERNEJŠE VZORCE

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfineje in najceneje

MATEK & MIKES, LJUBLJANA
DALMATINOVA 13.

Entlanje, ašuriranje, predtiskanje takoj, »BREDA« žepni robci komad 2 Din.

Zahvala

Vsem se za vsestransko sočutje, izraženo ob smrti naše ljubljene hčerke, sestre, sva-kinje in tetke

Julke Jeras

srca zahvalimo.
Čut hvaležnosti nam pa narekuje še posebno zahvalo č. duhovščini, nadalje plemeniti ge. dr. M. Finkovi, č. sestram vsem sosedom in sostanovalcem in drugim hi so pokojnico tolažili v oigi in mučni lezni, ji nasuli lepega svežega cvetja, spremili k večnemu počitku in zanjo molili.

Ljubljana, dne 19. novembra 1930.

ZALUŽOČ